

indústries
culturals a les
comarques centrals
parlem?

Organitza:

VNIVERSITAT ID VALÈNCIA

Patrocina:

VNIVERSITAT ID VALÈNCIA
centre
intErnacional
de GaNdia

INDEX DE CONTINGUTS

1. INTRODUCCIÓ
2. OBJECTIUS
3. METODOLOGIA DE TREBALL
4. PARTICIPANTS I PROGRAMA DIA 1
5. PROGRAMA DIA 2
6. RESULTATS GENERATS.
7. INSCRIPCIONS, ASSISTÈNCIA I PRESSUPOST.
8. ANNEXE DE PREMSA

1. INTRODUCCIÓ

Les comarques centrals defineixen un espai físic i simbòlic que, a banda d'agrupar a més de 500.000 persones, mostra, per raons històriques, econòmiques i socials, una personalitat cultural capaç d'evidenciar la seua singularitat al marge de les dinàmiques de les grans àrees metropolitanes de la ciutat de València i de l'eix Alacant-Elx. De fet, la seua fortalesa pot jugar un paper rellevant en l'articulació harmoniosa Nord-Sud, Litoral-Interior del País Valencià. Constatant que, cada vegada més, la competitivitat integral d'un territori depèn de la seua potència simbòlica, considerem que les accions dels agents culturals, públics i privats esdevenen estratègiques en l'articulació econòmica i social d'un territori.

És per aquestes consideracions que, com a membres del sistema de coneixement i recerca arrelat al territori (universitats, centres d'estudis), volem encetar el debat sobre la possibilitat d'articular alguna mena d'acció concertada que genere a mig termini la consolidació d'estructures econòmiques que afavoreixen la formació, creació, producció, distribució, consum i conservació de béns i serveis culturals lligats al territori i que constitueixen un dels sectors estratègics (junt amb altres com les activitats de la societat de la informació, els serveis avançats, la indústria agroalimentària de alt valor afegit, el turisme experiencial, el mediambient...) en el necessari canvi de model productiu que ens imposa el nou escenari global.

Així llencem als diferents agents territorials involucrats el repte de reflexionar i considerar la qüestió sobre si és possible acordar estratègies per articular un *cluster*, *pol* o *districte* cultural a les Comarques Centrals Valencianes.

Proposem les jornades amb la voluntat de visibilitzar aquests agents culturals i establir un espai de debat i diàleg.

A més a més, volem emmarcar aquestes reflexions en una dimensió estratègica europea, la del projecte INTERREG IV MED SOSTENUTO en el qual participa ECONCULT, la Unitat d'Investigació en Economia de la Cultura del Centre internacional de Gandia. Aquest projecte es qüestiona com reforçar les capacitats d'innovació del sector cultural en l'espai mediterrani i com aquestes capacitats es transfereixen al conjunt de la realitat socioeconòmica. És a dir, cal repensar la cultura com a factor d'innovació econòmica i social dels territoris.

2. OBJECTIUS

Els objectius que orienten l'actuació són:

- D'una banda detectar sobre el territori les empreses / persones / agents que des de la creació a la producció i difusió es dediquen a la cultura.
- Visibilitzar dites activitats i en el cas del possible registrar, quantificar i analitzar variables relatives a la generació d'ocupació, renda, producció, valor afegit, etc..
- Promoure l'establiment de xarxes informals de relacions entre els agents vinculats a les indústries culturals a les CCV
- Llençar tant als agents com als responsables institucionals i a l'opinió pública en general el debat sobre les possibilitats d'establir estratègies coordinades de actuació pública i privada per a la promoció de districtes o *clusters* culturals.

3. METODOLOGIA DE TREBALL

A partir dels objectius assenyalats, el procés de convocatòria dels participants i les tasques d'organització del seminari s'han caracteritzat per:

- Un **procés preliminar de recerca** amb l'objectiu de identificar els agents que conformen les indústries culturals al territori de les Comarques Centrals Valencianes, procés a partir del qual s'ha desenvolupat una **base de dades** que abarca des de la creació a la producció i difusió de bens i serveis audiovisuals i musicals.
- Disseny del **format de seminari-trobada** amb vocació pràctica a través de dues sessions (matí / vesprada) al llarg de les quals els ponents fan intervencions sintetitzades de 10 minuts comptant les seues experiències concretes sobre les activitats desenvolupades a les CCV en les indústries culturals. L'objectiu és mobilitzar el teixit productiu cultural, convocant el màxim nombre d'agents per tal de promoure l'establiment de xarxes informals de relacions entre els mateixos.

- Potenciar l'**impacte mediàtic** de la jornada a través de eines tradicionals de comunicació (com notes de premsa) així com les Noves Tecnologies de la Informació i la Comunicació (NTIC). En aquest sentit amb l'objectiu de mantindre una dinàmica fluida de comunicació abans i després de les jornades es fica en marxa un blog a l'adreça <http://econcult.blogs.uv.es>.

- A través d'un **Manifest / Declaració final** es pretén generar un document de conclusions i posicionament al voltant dels compromisos del territori i les possibilitats d'establir **estratègies coordinades** de actuació pública i privada per a la promoció de districtes o *clusters* culturals.
- Per altra banda, també es va encarregar a un equip de dissenyadors professional la **imatge gràfica** de la jornada amb l'objectiu d'afavorir el màrqueting i la comunicació al voltant de la mateixa.

4. PARTICIPANTS I PROGRAMA DIA 1. DIJOUS 3 DE DESEMBRE

Format de treball: Els ponents participaran en intervencions de 10" en les quals caldrà desenvolupar bàsicament dues qüestions:

- 6 Quines accions/activitats desenvolupa l' empresa/organització a la que representa?
- 6 Des de la seua perspectiva, quines possibilitats i quines condicions s'han de complir per a generar un procés que tinga per objectiu la consolidació d'un cluster /pol/districte cultural a les Comarques centrals.

Destinataris: Agents públics i privats vinculats a les activitats culturals així com tots el agents i les institucions vinculades a la promoció econòmica i el foment de la innovació local.

Dijous 3 de Desembre CENTRE INTERNACIONAL DE GANDIA PALAU DUCAL	
9:30	Presentació de la Jornada. D. JOAN DEL ALCÁZAR (CIG-Universitat de València)
10:00- 10:30	A. LES OPCIONS DE LES INDÚSTRIES CULTURAL A LES COMARQUES CENTRALS VALENCIANES (Pau Rausell. UV)
10:00- 10:30	1. ELS PUNT DE VISTA DELS CREADORS
Moderador: Pau Rausell Köster	
Ponents	3 creadors musicals de les CCV exposaran la seua perspectiva de la situació de la música al territori. Convidats: NESTOR MONT (Pep Gimeno "Botifarra"), JOSE MARIA MARTINEZ (Le Jonathan Reilly), VICENT HUMA (Músic free-lance: Revólver, Ella Baila Sola, Hombres G, etc)
10:30- 11:00	2. LA PERSPECTIVA DE GESTORS I PRODUCTORS
Moderador: Natalia de Ancos Lara	
Ponents	4 representants de la gestió i producció musical. Convidats; FRANCESC BURGOS (La Casa Calba), RAFA JORDAN (PRO21), PERE RÓDENAS (L'Olleria Musical), JOSEP BONET (La Bikina Jazz)
11:00-11:30	3. LA PROGRAMACIÓ LOCAL
Moderador: Raül Abeledo Sanchis	

Ponents	3 representants de Cases de la Cultura: tècnics municipals i programadors locals. XAVIER ORTOLÁ (Aj Pedreguer), VICENT ORTUÑO (MACMA), PEPE SANCHIS (Aj. Xàtiva)
11:30-12:00	PAUSA-CAFÉ
12:00-12:30	4. EL PAPER DE LA FORMACIÓ.
Moderador: Natalia de Ancos Lara	
Ponents	Presentacions a càrrec de 3 entitats de formació, de natura pública i privada (Escoles de música, Conservatori...) JOSEP ALEMANY (Professor de Dolçaina), JULIO FUSTER (Professor de Jazz), RUBEN PAREJO (Professor de Guitarra)
12:30-13:00	5. INFRAESTRUCTURES
Moderador: Raül Abeledo Sanchis	
Ponents	Participacions a càrrec de locals d'assaig, estudis de grabació, Sales de Concerts. JORDI SAPENA (Tigrus Studio), ENRIQUE MENGUAL (La Fàbrica), JUAN JOSÉ BLANCO (Estudi de Grabació L'Olleria Musical).
13:00-13:30	6. ELS FESTIVALS MUSICALS
Moderador: Pau Rausell Köster	
Ponents	Presentacions a càrrec de tres organitzadors de Festivals musicals a les CCV. EUDALD GONZÁLEZ (Polisonic), RAFA MARTINEZ (Tiempos Nuevos Tiempos Salvajes), NESTOR MIR (Incrustados en el Escaparate)
13:30-14:00	DEBAT I CONCLUSION INICIALS.

DINAR AMB TOTS ELS PARTICIPANTS

Sessió de Vesprada	
16:00	Presentació de la sessió: Pau Rausell (IIIDL / CIG)
16:00- 16:30	B. EL SECTOR DE L'AUDIOVISUAL
16:00- 16:30	1. CREADORS
Moderador: Pau Rausell	
Ponents	Ponències a càrrec de quatre creadors audiovisuals del territori. JUAN CARLOS MARI, PAU REIG, ELOY ENCISO, SANTI GOMAR.
16:30- 17:00	2. GESTORS I PRODUCTORS
Moderador: Natalia de Ancos Lara	
Ponents	Ponències a càrrec de tres productors. RUBEN SOLER (La Lomita), DANIEL FABRA (BARRET Audiovisual), JOSÉ SANJUAN (INDEX)
17:00-17:30	3. TELEVISIONS LOCALS
Moderador: Raúl Abeledo Sanchis	
Ponents	Presentacions a càrrec d'un responsable de televisions locals. MANOLO VARÓ (GANDIA TV)
17:30-18:00	4. FORMACIÓ
Moderador: Pau Rausell Köster	
Ponents	Presentacions a càrrec de dos professionals de l'ensenyament. MIQUEL FRANCÉS (UVEG) , ANTONIO FORÉS (UPV).
18:30-19:00	5. FESTIVALS / DISTRIBUCIÓ
Moderador: : Natalia de Ancos Lara	
Ponents	Presentacions a càrrec de tres organitzadors de festivals de audiovisuals. VIRGILIO SORIA (Minima), CATHERINE ULMER (Mon Doc), LLUIS ROMERO (Aj. Gandia)
19:00-19:30	DEBAT I CONCLUSIONS INICIALS

5. PROGRAMA DIA 2

DIVENDRES 4 DE DESEMBRE CONCLUSIONS DE LA JORNADA I PRESENTACIÓ DEL PROJECTE EUROPEU INTERREG MED SOSTENUTO.

Divendres 4 de Desembre	
10:30	<p>Presentació. d'un DOCUMENT DE SÍNTESI arreplegant les principals conclusions de la jornada del dia anterior.</p> <p>El text estarà obert a la discussió i la participació del públic.</p>
11:30	<p>Presentació del Projecte Europeu INTERREG MED IV "SOSTENUTO: repensar la cultura com factor d'innovació econòmica i social".</p> <p>Presentació del projecte a càrrec del líder de projecte: ANDRÉ AKUTSA Aide Aux Musiques Innovatrices (Marsella, França) www.amicentre.biz</p>

6 RESULTATS:

➤ INDÚSTRIES CULTURALS. LA DECLARACIÓ DEL PALAU DUCAL.

La Declaració del Palau Ducal és un document que expressa la determinació i voluntat dels reunits a les Jornades per a articular accions que condueixen al enfortiment del sectors culturals. En conseqüència aquesta declaració d'intencions es trasllada a la ciutadania, els mitjans de comunicació, als poders públics, i a les organització privades i del tercer sector per a tractar que es sumen a aquesta voluntat

1. Les Comarques Centrals Valencianes són un espai adient per a parlar i raonar sobre el paper estratègic de les indústries culturals per al desenvolupament sostenible del territori. Només seran competitiu socioeconòmicament aquells territoris que gestionen adequadament la capacitat de generar relats, significats, sentiments a partir del talent i la creativitat dels seus habitants.
2. Les actituds personals i col·lectives front al fet cultural, els productes i serveis de les indústries culturals i les polítiques culturals, conformen l'ecosistema cultural de les CCV que esdevé l'entramat estructural sobre el que es poden generar processos de creixement econòmic, d'enfortiment de la cohesió social i de millora de la qualitat de vida.
3. Els participants del món de la creació, la mediació, la gestió, la empresa i la recerca cultural així com els ciutadans i ciutadanes que ens acostem al univers de la cultura ja siga amb voluntat professional o vocacional mostrem la intenció d'articular espais de debat, reflexió i d'accions conjuntes.
4. Reclamem de les administracions públiques implicades [governos locals de les CCV, Diputacions de València i Alacant, Generalitat Valenciana, Govern d'Espanya, UE i qualsevol altre organisme supranacional que tinga com a objectiu el desenvolupament dels territoris] l'atenció necessària que mereix el caràcter estratègic i el potencial transformador per a la realitat socioeconòmica d'aquestes accions.
5. Assumim el compromís de treballar per que en el període d'una dècada el 25% de la població activa de les CCV es dedique a activitats relacionades amb la creativitat, la cultura i el coneixement
6. El caràcter estratègic de la cultura i els seus impactes sobre l'articulació socioeconòmica del territori imposa un grau creixent de responsabilitat sobre les polítiques culturals, que van molt més enllà de la dimensió ornamental de la realitat social. És per això que exigim majors graus de transparència, planificació, participació, coordinació, coneixement, intel·ligència i treball.
7. Invertir en cultura és un bon negoci. Constatem que les iniciatives empresarials sobre el sector sociocultural, no sols incideixen sobre un sector emergent –tal i com ho reconeix el recent document de la Confederació Empresarial Valenciana "*Objetivo: Competitividad. Reforma del modelo económico valenciano*" sinó que l'anàlisi rigorós de la realitat ens informa que les iniciatives empresarials al voltant de la cultura són rendibles, amb una productivitat del factor treball molt per damunt d'altres activitats econòmiques, que els requeriments inicials d'inversió no són molt elevats i que les empreses culturals mostren taxes de supervivència superiors a la resta del sectors econòmics. També assenyalar a les empreses de les Comarques Centrals que, per les raons exposades al primer paràgraf, podem satisfer la seua creixent responsabilitat social amb la promoció de la creació cultural.
8. Com a accions inicials plantejades es proposa articular a partir de xarxes telemàtiques obertes i públiques la coordinació i la visibilització dels recursos culturals, les associacions, les empreses i dels talents de les Comarques Centrals, propiciant i recolzant accions que assoleixen els objectius declarats i establint punts de trobada conjunta amb la voluntat que es materialitzen en projectes concrets.

➤ Próximes jornades a Febrer Març 2010

➤ Possibilitat d'articulació de la participació a la convocatòria de AYUDAS A LA AGRUPACION DE EMPRESAS INNOVADORAS - CLUSTERS INDUSTRIALES, del Ministeri

7. INSCRIPCIONS I ASSISTÈNCIA.

Tot i que la jornada tenia com a principal objectiu el constituir -se en punt de trobada dels agents culturals del territori, també es va obrir l'assistència al públic en general. La bona resposta de trenta participants, és un clar indicador de l'interés que el tema de la gestió cultural desperta entre la ciutadania.

PÚBLIC ASSISTENT
Arastey Pablo , Vicent
Aristondo Llamosas , Amelia
Bittner , Marco
Bravo Roig , Raul
Camps Miralles , José Alfredo
Castaño Marín , Juan Vicente
Dahdah Katuan , Mansour
Domínguez Domínguez , Antonio
Estruch Blasco , Christian
Ferrandis Martínez , Adrián
Fuster Montagud , Carlos
Garcia Barbosa , Juan Antonio
Gomez Bolufer , Nuria
Lagunas , Pau
Magraner Perelló , Raquel
Malonda Garcia , Nèlida
Merayo López-huerta , Patricia
Montagut Marqués , Julio Vicente
Peiró Barrero , José María
Perelló Vercher , Amparo
Puig Muñoz , Jordi
Rivas , Fernando
Sanchis Martínez , Josep
Sancho González , Alberto
Serra Miguel , Jaume
Sosa Arevalo , Nilce Mercedes
Tarrasó Giner , Josefa
Tomás Cucarella , José
Vidal Villasur , Gemma
Villajos Girona , Esther

Pressupost de les Jornades	Valor	Empresa/Institució/ persona que assumeix la tasca	Empresa/Institució/ persona que finança la tasca
Feines de secretariat, coordinació i contacte amb els participants en la sessió del sector audiovisual	500,00 €	Natalia de Ancos /Menara producciones	CEIC. Alfons el Vell
Feines de secretariat, coordinació i contacte amb els participants en la sessió del sector musical	500,00 €	Raül Abeledo / IDEKU	CEIC. Alfons el Vell
Idea i coordinació general de la jornada	No pressupostat	Pau Rausell /Econcult	Econcult
Gestió inscripcions	No pressupostat	CIG	CIG
Utilització de Recursos (Aules, material, fotocòpies..etc.)	No pressupostat	CIG	CIG
Gestió de la comunicació, relacions amb la premsa, etc..	No pressupostat	CIG	CIG
Imatge gràfica de la Jornada	404,00 €	Haciendo el León. Estudio de ilustración y diseño	CEIC. Alfons el Vell
Dinar de la jornada 3 de Desembre per a 50-60 pers,	No conegut		Ajuntament de Gandia

8. DOSSIER DE PREMSA

La difusió de la jornada es va desenvolupar a través dels diversos mitjans de comunicació coordinats per Isabel González Ciscar, responsable de Comunicació del Centre Internacional de Gandia de la Universitat de València. Junt al dossier de *premsa escrita* que a continuació s'adjunta, també es varen celebrar *entrevistes radiofòniques* i a les diverses *televisions comarcals*.

32 | DOMINGO, 6 DE DICIEMBRE DE 2009

La Safor

Tras las jornadas se presentaron las conclusiones y se explicó el proyecto europeo Sostenuto. ISABEL GONZÁLEZ

La industria cultural pide apoyo a las instituciones para liderar el cambio del modelo económico

► El Centre Internacional reúne en el Palau Ducal a los agentes del sector de la música y el audiovisual de las CCV para debatir sobre el futuro

Jornadas en Gandia

SENGI GARCÍA GANDIA

El Centre Internacional de Gandia reunió el miércoles y el jueves a los representantes de la industria cultural en las Comarques Centrales Valencianas (CCV) en unas jornadas de debate y reflexión sobre la situación del sector y, principalmente, sobre el papel a jugar por el mismo de cara al futuro. Artistas y gestores del sector de la música y el audiovisual en el ámbito de las CCV se dieron cita en el Palau Ducal dels Borja en lo que suponía, a la vez, plasmar sobre la realidad geográfica más próxima los ejes que guían el proyecto eu-

ropeo Sostenuto, dedicado a promover la industria de la cultura como motor de transformación del modelo socioeconómico.

Como conclusión a las jornadas, los participantes -en torno a 60- consensuaron una declaración en la que, entre otras cuestiones, reclaman a las instituciones el respaldo necesario para que la industria cultural pueda incluso liderar ese cambio de modelo. Entre los objetivos concretos incluidos en el manifiesto, está el de que en un horizonte de 10 años, «el 25% de la población activa esté dedicada al sector», según expuso el coordinador de las jornadas, Pau Rausell.

Los profesionales se marcan como objetivo que en 10 años el 25% de la población activa trabaje en el sector

Estas jornadas son una acción que se engloba dentro del proyecto Sostenuto, en el que participa el Centre Internacional de Gandia (CIG) de la Universitat de València, y que estudia una serie de experiencias innovadoras en el campo de la cultura que, repartidas en distintos países europeos, pretenden aumentar la capacidad innovadora del sector, favorecer su independencia económica y mos-

trar la necesidad de utilizar la cultura como elemento de transformación en la organización social y económica del territorio.

Programa Sostenuto

Las principales líneas del proyecto Sostenuto, financiado con más de millón y medio de fondos de desarrollo estructural europeos, fueron detalladas también en el CIG por Raúl Abeledo, responsable de la unidad Econcult del propio Centre Internacional, y por el responsable de uno de los proyectos del programa europeo que se materializa en Marsella (Francia), André Akutsa.

En total, son 5 los proyectos que el programa Sostenuto mantiene en marcha: en Marsella existe un vivero de empresas dedicadas a la gestión musical; en Ljubljana (Eslovenia), se dedican a la producción de arte contemporáneo y a la gestión de programas de formación en el campo del arte; en Chiusi (Italia), existe una red de artesanos tradicionales; y en Montenegro existe un grupo de expertos en gestión de proyectos sobre el desarrollo territorial, sostenibilidad, arquitectura y patrimonio.

LEVANTE 6mV 06/12/09

Debate sobre industrias culturales de las comarcas centrales

LEVANTE-EMV GANDIA

■ La Unidad de Economía de la Cultura del Centro Internacional de Gandia organiza hoy una jornada con el título «Indústries culturals a les comarques centrals valencianes. Parlem?». El objetivo es reunir a los artistas y gestores culturales implicados en el sector de la música y el audiovisual de las comarcas centrales para debatir y proponer mejoras de trabajo. La

idea es iniciar el debate sobre la posibilidad de articular alguna fórmula de acción concertada que genere a medio plazo la consolidación de estructuras económicas que favorezcan la creación, formación, producción, distribución, consumo y conservación de bienes y servicios culturales ligados al territorio. Las sesiones son en el Palau Ducal, de 9.30 a 14 y de 16 a 19.30 horas.

LEVANTE Emv 03/12/09

2

COMARCAS

> ENTREVISTA

PAU RAUSELL

Investigador de Economía de la UV

«La Safor tiene el mayor número de empresas dedicadas al conocimiento»

AMPARO CASTELLÓ / Gandia

Gandia celebró la pasada semana unas jornadas sobre el papel de las industrias culturales valencianas en las comarcas centrales que tuvo lugar en el Centro Internacional. Alrededor de 50 implicados en la materia se reunieron para potenciar este sector como motor económico.

Pregunta.— ¿Cuál ha sido el objetivo de estas jornadas?

Respuesta.— Plantear un espacio de reflexión alrededor de las posibilidades de desarrollo de las industrias culturales en las comarcas centrales como vertebradoras del territorio. Se trata de intentar conectar acciones entre agentes privados y públicos. Hacer algo de manera concertada. Conseguir que las industrias cultura sean un motor económico.

P.— ¿Por qué en las comarcas centrales?

EL MUNDO

R.— Se dan una serie de condiciones que hacen pensar que sería posible. Una de ellas es la calidad de vida que ofrecen. Hay mucha gente que trabaja en la industria cultural en

Madrid o Barcelona y que si tuviera oportunidad de desarrollar esa actividad aquí estaría dispuesta a volver. Luego hay un elemento de cohesión cultural. Hay cierto sentido de identidad compartida y esto favorece las relaciones y el trabajar conjuntamente. Por otra parte, las comarcas centrales quedan un poco fuera del ámbito de influencia de grandes espacios metropolitanos y pueden aspirar a ser independientes.

P.— ¿Cuál es el panorama actual en la Safor?

R.— Alentador. Es la comarca que concentra mayor número de empresas dedicadas al conocimiento y la creatividad en el conjunto de la Comunidad Valenciana y de las comarcas centrales. El papel de Gandia es determinante, ofrece cierto liderazgo y es el espacio más dinámico del conjunto de las comarcas centrales.

P.— ¿Con qué empresas cuenta?

R.— Aunque algunas empresas no sean muy visibles, Gandia está bien situada en el ámbito del diseño, de la publicidad, del sector audiovisual, de equipos sonoros para los espectáculos, de animación en 3D o de las actividades relacionadas con las artes representativas que son bastante potentes.

P.— ¿Cuáles fueron las conclusiones de las jornadas?

R.— Que es posible hablar de economía de la cultura en las comarcas centrales y nos comprometemos a intentar hacer cosas para que esto sea así.

EL MUNDO 08/12/09